

nadvojvodu Stjepana, sina palatina Josipa († 13. jan. 1847.), a
 onda je započeo vijećanje uzevši doskora (18. nov.) u raspravu na pri-
 jedlog Josipovićev tužbu zagrebačke županije, da su hrvatski poslanici
 „nezakoniti“, jer su tobože izabrani „s isključenjem plemstva“ od
 nekakove „skupštine od 60 ljudi“. Ma da su hrvatski poslanici u toj
 stvari poricali ugarskomu saboru kompetenciju na osnovi zakonâ
 (CXX: 1715, LVIII - 1791), ipak sabor prihvati tužbu i predade je na
 izvještaj zasebnom odboru „za ispitivanje hrvatskih smutnja“,
 kojemu bješe predsjednik vođa Madžarâ na tom saboru, Ludovik
 K o s s u t h. Taj pozva nato hrvatske poslanike preda se, da im sudi.
 No Hrvati odbiše poziv porekavši ugarskomu saboru pravo, da pro-
 suduje pravovaljanost njihova mandata; i tako bješe namjera Kos-
 suthova, da tom prilikom liši Hrvatsku njezinih najbitnijih prava,
 izigrana. Iz osвете uzme sabor (7. jan. 1848.) u raspravu zakonsku
 osnovu „o madžarskom jeziku i narodnosti“. Ta je osnova prije
 svega određivala za „ugarsko primorje“, da svi njegovi uredi i či-
 novnici imadu u službenom saobraćaju s ugarskim oblastima i činov-
 ništvom dopisivati jedino u madžarskom jeziku, a u domaćim se
 poslovima „moгу uz madžarski jezik služiti samo još talijan-
 skim“. „Županijama požeškoj, virovitičkoj i srijemskoj“ ostavlja se
 u domaćoj upotrebi „još samo šest godina latinski jezik raču-
 najući od razlaza ovoga sabora“. Onda traži osnova, da svi ugarski
 novci imadu biti provideni ugarskim grbom i madžarskim natpisima,
 kod svih građanskih, financijskih (komorskih) i vojničkih javnih za-
 voda, onda u „ugarskim lukama, na brodovima ugarskih trgovaca i
 na drugim ugarskim brodovima“ ima se upotrebljavati jedino državni
 (ugarski) grb i narodne ugarske boje (zastava), a tako dobivaju i svi
 službeni pečati madžarske natpise. Sve se ovo tiče i Hrvat-
 ske (uže), koje oblasti i sudišta imadu odmah dopisivati sa svim
 ugarskim oblastima i sudištima jedino madžarski, a samo za domaću
 upotrebu ostavlja im se latinski jezik; time se očito htio izi-
 grati zaključak hrvatskoga sabora o hrvatskom službenom jeziku.
 Konačno je tražila osnova, da se ima madžarski jezik učiti obligatno
 u svim hrvatskim školama, dakle i u pučkim. Potom je sabor pri-
 hvalio ovu zakonsku osnovu; donja kuća bez preinake, unatoč pro-
 svjedu hrvatskih poslanika, a gornja tek uz neke neznatne promjene.
 U toj situaciji hrvatskim poslanicima nije preostalo, nego obratiti se
 na kralja s molbom, da bi uskratio sankciju ovoj osnovi, koja je zna-
 čila propast Hrvatske.